

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivy Hejdukové a soudkyň JUDr. Evy Kotrbaté a JUDr. Nataši Loužilové ve věci

žalobce:

██████████, ██████████
██
zastoupený advokátem JUDr. Vítem Lebedou
sídlem T. G. Masaryka 25, 360 01 Karlovy Vary

proti
žalovanému:

██████████, ██████████
██
zastoupený advokátkou Mgr. Bc. Kateřinou Soukupovou, LL.M.
sídlem T. G. Masaryka 623/12, 360 01 Karlovy Vary

o náhradu majetkové a nemajetkové újmy ve výši 351 105 Kč

o odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 12. 7. 2022 č. j. 16 C 46/2017-323,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I, pokud jde o lhůtu splatnosti částky 14 752,02 Kč, a ve výroku II, pokud jde o lhůtu splatnosti částky 19 200 Kč, a v části, kterou byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci částku 50 000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, a dále ve výroku III, kterým byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 250 000 Kč, potvrzuje.
- II. Ve výroku IV a V se rozsudek soudu prvního stupně mění tak, že žádný z účastníků ani stát nemají právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.
- III. Žádný z účastníků ani stát nemají právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ludmila Regina Velková

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci částku 14 752,02 Kč na náhradě škody, a to ve lhůtě do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I). Žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci částku 69 200 Kč na náhradě nemajetkové újmy, a to ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II). Žalobu v částce 16 852,98 Kč na náhradě škody a v částce 250 300 Kč na náhradě nemajetkové újmy zamítl (výrok III). Žalobci uložil povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 84 395 Kč k rukám právní zástupkyně žalovaného, a to do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok IV). Žalobci uložil povinnost zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Karlových Varech náhradu nákladů řízení ve výši 44 893 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok V). Žalobu posuzoval podle §§ 2958, 2962, 2971 a 2918 o. z. Vycházel ze zjištění, že v rámci sousedských sporů došlo dne 10. 5. 2016 k fyzické potyčce mezi žalobcem a žalovaným, při níž jednáním žalovaného došlo ke zranění žalobce. Soud je vázán rozhodnutím soudu o tom, že byl spáchán trestný čin včetně skutku, který je v rozsudku popsán, i právní kvalifikací v něm uvedené. Uzavřel tak, že v důsledku jednání žalovaného, které je popsáno ve skutkové větě rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 27. 3. 2017, č. j. 1 T 65/2016-410 ve znění rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 11. 2017, č.j. 50 To 451/2017, žalobce utrpěl zranění, která si vyžádala pracovní neschopnost žalobce od 10. 5. 2016 do 8. 7. 2016 včetně několikadenní hospitalizace v nemocnici od 10. 5. 2016 do 19. 5. 2016, operaci v celkové narkóze, opakované návštěvy odborných lékařů a opakovanou psychologickou intervenci v důsledku prožité události. Pokud se týká žalobcem uplatněného nároku na náhradu ztráty na výdělku po dobu jeho pracovní neschopnosti, soud má za to, že tento nárok je oprávněný. Průměrný výdělek žalobce před vznikem újmy je 21 341 Kč. Žalobce, pokud by nebyl v pracovní neschopnosti, by dosáhl výdělku za měsíce květen až červenec 2016 celkem 64 024 Kč, kdy tato částka představuje 3x 21 341 Kč. Žalobce v měsíci květnu 2016 dosáhl čistého výdělku 10 400 Kč, v měsíci červenci 2016 výdělku 17 960 Kč a dále mu z důvodu pracovní neschopnosti byly vyplaceny nemocenské dávky ve výši 23 552 Kč. V důsledku úrazu tak žalobci byla vyplacena náhrada v celkové výši 51 912 Kč. Žalobci tedy lze přiznat náhradu za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti ve výši 12 112 Kč (64 024 – 51 912 Kč), nikoliv ve výši 24 675 Kč, jak v žalobě požaduje žalobce. Žalobce prokázal, že pevnou součástí jeho mzdy je i příspěvek na stravné ve formě stravenek. Žalobce požaduje náhradu za 36 kusů stravenek, které mu nebyly vyplaceny z důvodu jeho pracovní neschopnosti za 36 dní v celkové výši 2880 Kč, kdy nominální hodnota jedné stravenky je 80 Kč. Soud má ze mzdových listů žalobce za prokázané, že žalobci jsou poskytovány stravenky v nominální hodnotě 80 Kč za jeden kus s tím, že žalobci je strhávána částka 36 Kč jako příspěvek na jednu stravenku. Zaměstnavatel přispívá žalobci na úhradu jedné stravenky částkou 44 Kč. Návrh žalobce na úhradu hodnoty stravenek, které mu v důsledku pracovní neschopnosti nebyly vyplaceny, je oprávněný pouze do výše 1 584 Kč, kdy tato částka představuje 36 kusů stravenek x 44 Kč jako příspěvek zaměstnavatele. Ve zbytku bylo nutno žalobu zamítnout. Soud dále přezkoumával návrh žalobce na úhradu částky 4 050 Kč jako náhradu cestovného v souvislosti se žalobcem tvrzeným dojížděním za lékaři. Žalobce prokázal účelně vynaložené náklady spojené s dojížděním k lékařům celkem za šest jízd na trase [redacted] v částce 1 056,02 Kč. I přes poučení soudu neunesl důkazní břemeno a v řízení neprokázal další návštěvy rehabilitačního oddělení Nemocnice Ostrov. Soud proto přiznal žalobci pouze nárok na úhradu jízdného ve výši 1 056,02 Kč, ve zbytku byl návrh zamítnut. Žalobce dále požaduje úhradu bolestného ve výši 19 200 Kč a úhradu částky 300 Kč za zaplacení lékařské zprávy ze dne 16. 11. 2016. Při posouzení tohoto nároku soud vycházel z lékařské zprávy [redacted] ze dne 16. 11. 2016. Obsahem této zprávy je stanovení počtu bodů za jednotlivá zranění, která utrpěl žalobce při incidentu dne 10. 5. 2016. Žalobce požaduje bolestné ve výši 19 200 Kč, tedy za 160 bodů po 120 Kč dle vyhlášky č. 440/2001 Sb. S přijetím nového občanského zákoníku byla vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, zrušena. Nejvyšší soud za účelem snazší objektivizace náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění následně přijal metodiku Nejvyššího soudu k § 2958 o. z. Dle této metodiky se hodnota bodu takzvaného

bolestného odvíjí od statistického údaje, jímž je hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházejícího roku, v němž vznikl nárok. Soud je zcela vázán žalobním návrhem co do výše uplatněného bolestného, když žalobce by mohl podle metodiky Nejvyššího soudu požadovat úhradu bolestného v částce 264,67 Kč za jeden bod. Pokud se týká návrhu na úhradu částky 300 Kč za výpis lékařské zprávy, tuto částku nelze přiznat, neboť žalobce přes výzvu soudu její zaplacení neprokázal. Žalobce se dále domáhá na žalovaném úhrady nemajetkové újmy ve výši 300 000 Kč. Soud z výpovědi žalobce, žalovaného a z výpovědi manželky žalobce, jakož i z lékařských zpráv o poskytnutí psychologické pomoci žalobci i žalovanému zjistil, že zmíněná událost se negativně podepsala na zdravotním stavu a psychické kondici žalobce i žalovaného a současně určitým způsobem zasáhla do rodinné pohody a rodinného zázemí žalobce i žalovaného. Žalobce i žalovaný trpí určitou frustrací a psychickou nepohodou. Ve vztahu k incidentu ze dne 10. 5. 2016 probíhala proti žalobci i žalovanému trestní řízení, která byla stresovou zátěží pro oba z nich. V těchto řízeních byli žalobce a žalovaný v pozici obžalovaného a poškozeného a naopak. Oba tak po určitou dobu prožívali stres plynoucí z obavy z odsouzení či z obavy, zda jako poškození dosáhnou nějaké satisfakce. Oba se zúčastnili hlavních líčení, byli nuceni podrobit se úkonům trestního řízení v rámci přípravného řízení. V rámci svého bydliště mohli pocítovat určitý negativní náhled na své osoby ze strany sousedů a v zaměstnání ze strany spolupracovníků či nadřízených. Současně oba s ohledem na tento tlak okolí se vzdali vlastnického práva ke svým nemovitostem v obci [REDACTED]. Z výpovědi manželky žalobce soud dále zjistil, že celá událost zasáhla žalobce i jeho manželku. Z lékařské zprávy vyplývá, že v důsledku probíhajícího trestního řízení se zhoršilo astma manželky žalobce. Soud rovněž posuzoval otázku případného spoluzavinění žalobce na vzniku škody podle § 2918, toto neshledal. Žalobce svůj nárok na nemajetkovou újmu zdůvodňuje vytrpěnými duševními útrapami, zhoršením zdravotního stavu jeho manželky, ztrátou společenské úcty v obci a též prodejem své nemovitosti v obci [REDACTED] takzvaně pod cenou. Soud vzal za prokázané, že žalobce prodělal posttraumatický šok, byl nucen vyhledat odbornou péči a podrobil se terapii, která trvala po delší dobu. V rámci svého postavení ve společnosti a v souvislosti se svým pracovním zařazením utrpěl určitou společenskou újmu spočívající ve snížení úcty ostatních k jeho osobě, když na jeho osobu mohlo okolí nahlížet i negativním způsobem. Žalobcova úzkost a strach o svoji osobu a o své zdraví byla umocněna způsobeným zraněním a nutností léčby, kterou si zranění vyžádalo. Žalobce byl nucen se podrobit operačnímu zákroku a jeho psychický stav ovlivnila i obava z toho, zda nebude mít trvalé následky, které by jej vylučovaly v možnosti pokračování v jeho pracovním zařazení. To, že žalobce prodal svoji nemovitost takzvaně pod cenou, nelze přičítat k tíži žalovaného. S přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem soud dospěl k závěru, že částka 50 000 Kč jako náhrada nemajetkové újmy je dostatečnou finanční satisfakcí za prožité zejména psychické útrapy žalobce a snížení jeho společenské úcty a společenského postavení v obci [REDACTED].

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání žalobce i žalovaný. Odvolání žalobce směřovalo do zamítavého výroku III, a to pouze do částky 250 000 Kč, a do výroku o nákladech řízení IV a V. Nesouhlasí s hodnocením soudu, který bez bližšího odůvodnění přiznal náhradu nemajetkové újmy pouze 50 000 Kč a žalobci nevysvětlil, z jakých důvodů nepřiznal nárok ve vyšší míře. Napadené rozhodnutí je pro žalobce nesrozumitelné a nepřezkoumatelné. Poukázal na to, že ve svém trestním řízení nebyl žalobce ani odsouzen ani následně shledán vinným ze spáchání přestupku. Je tedy zcela bezúhonným a takto je třeba na něj hledět. Úvahy o tom, že jeho stíhání pro přestupek bylo zastaveno pro promlčení, nemohou být kladeny k tíži žalobce a nemohou ani naznačovat, že je žalobce vinen, jen došlo k promlčení. Takové úvahy jsou v rozporu se zásadou presumpce neviny. Naopak žalovaný byl pravomocně odsouzen za trestný čin ublížení na zdraví, přičemž trestním soudem byla jako polehčující okolnost shledáno zavrženíhodné jednání poškozeného. Tohoto se měl poškozený (žalobce) dopustit tím, že vstoupil na pozemek žalovaného údajně bez jeho souhlasu a poté, co si sám otevřel zajištění vrátka. Tento moment je mezi stranami však od počátku zcela zásadně sporný. Pokud tato neprokázaná skutečnost byla v rámci trestního řízení přičtena k dobru obžalovaného, nemůže být automaticky přičtena k tíži

žalobce při domáhání se jeho nároku na náhradu majetkové a hlavně nemajetkové újmy. Takový postup žalobce vnímá jako rozporný s ústavně zaručeným právem na spravedlivý proces. Zdůraznil, že závazný pro ostatní soudy je pouze výrok pravomocného rozhodnutí jiného soudu, nikoliv odůvodnění. Soud přihlédl pouze jednostranně k vyjádření žalovaného a k samotnému incidentu a nehodnotil vyjádření žalobce a jeho manželky, kteří popisují událost odlišně. Pokud jde o výrok o nákladech řízení, výše nákladů v podstatě převyšuje přiznané plnění, což se jeví jako zcela nespravedlivé. Soud se nezabýval aplikací § 142 odst. 3 o. s. ř., když základ nároku žalobce je dán. Navrhl, aby odvolací soud v napadených výrocích rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhověl a žalobci přizná právo na náhradu nákladů řízení, případně aby přezkoumal úvahy o míře krácení nároku. Žalobci by mělo být přiznáno právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému v plném rozsahu vypočítaném podle konečné částky přiznané žalobci na jistinu.

3. Žalovaný v odvolání uvedl, že akceptuje přiznanou částku 14 752,02 Kč ve výroku I a částku bolestného 19 200 Kč ve výroku II. Nesouhlasí však se splatností uvedených částek. Prvoinstanční soud totiž nezohlednil jeho velmi špatnou osobní, finanční a majetkovou situaci a nevyšel vstříc jeho požadavku na umožnění splátek. Žalovaný nedisponuje žádnými finančními prostředky a z důvodu svého zhoršeného zdravotního stavu je dlouhodobě nezaměstnaný. Odvolání žalovaného dále směřuje proti výroku II, kterým mu byla uložena povinnost zaplatit žalobci částku 50 000 Kč. Namítl, že žalobce neprokázal, ale ani neuvedl žádné případné konkrétní události, z nichž by mělo být zřejmé, že předmětným konfliktem bylo zasaženo do jeho cti a vážnosti v obci. Negativní pohled na žalobce a zásah do jeho cti či vážnosti nebyl v řízení nikterak prokázán a je dovozován jako možný. Poukázal na to, že nárokem na odškodnění bolesti je myšleno odškodnění v takzvaném širším smyslu, tedy jak bolesti fyzické, tak i duševní strádání. Dle judikatury Nejvyššího soudu další nemajetkové újmy při ublížení na zdraví jsou spojeny se zásahem do zdraví, který nespočívá v přechodné bolesti ani ve fyzické či psychické újmě dlouhodobého (trvalého) charakteru; jde o specifické okolnosti vymykající se obvyklému způsobu života poškozeného v průběhu léčby a stabilizace zdravotního stavu, tedy okolnosti, které nenastávají pravidelně, ale zvyšují intenzitu utrpěné újmy na zdraví nad obvyklou mírou. Prvoinstanční soud dále nikterak nezohlednil skutečnost, že do psychiky žalovaného zasáhl uvedený incident větší měrou, než jak soud v odůvodnění připouští. Navrhl, aby odvolací soud v napadených výrocích rozsudek soudu prvního stupně změnil a žalovanému umožnil uhradit částku 14 752,02 Kč a částku 19 200 Kč v pravidelných měsíčních splátkách po 1 000 Kč a ve zbytku aby žalobu zamítl.
4. Žalovaný ve vyjádření k odvolání žalobce setrval na svých dosavadních stanoviscích. Vyjádřil přesvědčení, že žalobce zaměňuje nesouhlas s rozhodnutím a jeho odůvodněním s jeho nepřezkoumatelností. Žalobce svůj nesouhlas s rozhodnutím omezil na pouhé obecné konstatování o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, zatímco žalovaný v rámci svého odvolání předložil konkrétní věcnou argumentaci s cílem přesvědčit odvolací soud o neoprávněnosti žalobcova nároku. Žalobce od počátku řízení nijak konkrétně nespecifikoval, z jakých důvodů a na základě jakých skutečností požaduje uhradit právě částku 300 000 Kč, ani nenaznačil, jaké důvody jej ke stanovení této částky vedly. Žalovaný je přesvědčen, že v důsledku absence jakékoliv bližší konkretizace žalovaného nároku prvoinstanční soud ve skutečnosti nekrátil žalobcův požadavek na jednu šestinu původního nároku tak, jak tvrdí žalobce, ale sám stanovil podle něj odpovídající částku a jasně vysvětlil, co jej ke stanovení její výše vedlo. Skutečnost, že žalobce s tímto vyčíslením nesouhlasí, neboť částku považuje za nepřiměřeně nízkou (zatímco žalovaný ji naopak považuje za nepřiměřeně vysokou), však ještě neznamená, že by napadené rozhodnutí trpělo nesrozumitelností či nepřezkoumatelností. Pokud jde o přiznání práva na náhradu nákladů řízení, i zde je žalovaný přesvědčen, že prvoinstanční soud postupoval správně, když vyšel z obecného pravidla o poměru úspěchu ve věci. Nelze odhlédnout od toho, že žalobce nebyl úspěšný ani v části sporu, která nemohla spadat pod jím zmiňované ustanovení § 142 odst. 3 o. s. ř.

5. K odvolání žalobce a žalovaného odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v části odvoláním napadené, a to včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 212 a § 212a o. s. ř. Přihlédl k obsahu odvolání účastníků a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného ani odvolání žalobce do výroků ve věci samé není možno považovat za důvodné; odvolání žalobce do výroků o nákladech řízení je možno zčásti považovat za důvodné.
6. Je třeba uvést, že rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I, kterým žalovanému byla uložena povinnost zaplatit žalobci částku 14 752,02 Kč, ve výroku II, jímž žalovanému byla uložena povinnost zaplatit žalobci 19 200 Kč (bolestné) a ve výroku III, kterým byla žaloba zamítnuta do částky 16 852,98 Kč a do částky 300 Kč, nabyl samostatně právní moci, když v této části zůstal odvoláním nenapaden. Předmětem řízení tak nadále je pouze splatnost žalobci přisouzené pohledávky 14 752,02 Kč a 19 200 Kč, žalobcem uplatněný nárok na další nemajetkovou újmu ve výši 300 000 Kč a navazující výroky o nákladech řízení účastníků a nákladech státu.
7. Posuzovaná věc byla opakovaně předmětem přezkumu odvolacího soudu, který naposledy usnesením ze dne 17. 12. 2021 č. j. 18 Co 250/2021-276, rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Soud prvního stupně se řídil pokyny uvedenými ve zrušovacím usnesení a důkazní řízení v naznačeném směru doplnil v rozsahu postačujícím pro zjištění skutkového stavu věci. Ze správně zjištěného skutkového stavu pak dovodil i shora uvedené skutkové i právní závěry, s nimiž se odvolací soud ztotožňuje a pro stručnost na přesvědčivé odůvodnění rozhodnutí ve věci samé odkazuje. Odvolací soud se neztotožňuje s námitkou žalobce o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku.
8. Ve vztahu ke lhůtě plnění přisouzené pohledávky je nutno vycházet z ustanovení § 160 odst. 1 o. s. ř. Podle tohoto zákonného ustanovení uložil-li soud v rozsudku povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku nebo, jde-li o vyklizení bytu, do patnácti dnů od právní moci rozsudku; soud může určit lhůtu delší nebo stanovit, že peněžité plnění se může stát ve splátkách, jejichž výši a podmínky splatnosti určí.
9. V daném případě soud prvního stupně stanovil lhůtu k plnění zákonnou, tj. třídenní. Odvolací soud podkládá takto stanovenou lhůtu splatnosti za odpovídající, když podmínky pro prodloužení lhůty splatnosti neshledal. Byť majetkové poměry žalovaného jsou neutěšené, do této nedobré situace se žalovaný dostal vlastním přičiněním. Žalovaný totiž svůj jediný významnější majetek vyšší hodnoty, a to nemovitost, na níž došlo k závadovému jednání, daroval své babičce, které následně údajně začal hradit nájem za užívání nemovitosti. Žalovaný systematicky několik let nepracuje s tím, že trpí cukrovkou, což ho v případné pracovní činnosti omezuje. Své tvrzení žádným způsobem nedoložil. Nelze přehlédnout ani další údaj žalovaného, že i kdyby byl zaměstnán, „všechno by mu vzali“ na úhradu nákladů spojených „s nezákonnými řízeními“. Důvody pro povolení splátek dluhu tak u žalovaného nejsou dány, a to i s ohledem na délku přezkoumávaného řízení, neboť povolením splátek by došlo jen k dalšímu odkladu splnění dluhu.
10. Náhrada újmy při ublížení na zdraví je upravena v § 2958 o. z, který stanoví, že při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
11. Odškodnění nemajetkové újmy způsobené ublížením na zdraví zahrnuje podle § 2958 o. z. tři dílčí nároky náhrad, a to bolestné, náhradu za ztížení společenského uplatnění a náhradu dalších nemajetkových újem. Pokud jde o kategorii takzvaných dalších nemajetkových újem, touto kategorií se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. II ÚS 1564/20. Ústavní soud zde zdůraznil, že je třeba v rámci dalších nemajetkových újem podle § 2958 o. z. odškodnit vše, co nebylo možné zahrnout pod náhradu bolestného či ztížení společenského uplatnění, jako například duševní útrapy způsobené duševní újmou (§ 2956 o. z.), které současný přístup obecných soudů založený metodikou Nejvyššího soudu náležitě nezohledňuje. Ústavní soud

vzhledem k ústavně garantovanému principu plné náhrady újmy na zdraví má za nepřijatelné, aby duševní strádání způsobené psychickou újmou bylo marginalizováno jen proto, že soudy při vyčíslení újmy na zdraví postupují podle tabulky, která psychickou újmu nezohledňuje. Uvedl, že duševní útrapy spočívají v jednorázových či opakovaných ztrátách a strádáních poškozeného zapříčiněných omezením jeho tělesné i duševní integrity a znamenajících omezení v jeho soukromém a rodinném životě. Obecné soudy pak mají povinnost, jakkoliv to může být spojeno s výkladovými obtížemi, nalézat při řádně uplatněných a relevantních žalobních tvrzeních tyto situace a posléze v objektivizovatelných případech přiznat náhradu nemajetkové újmy.

12. Duševní útrapy je možno vymezit jako vnitřní mučivé pocity, které mohou, ale nemusejí mít přímou vazbu na tělesná zranění (prožívaná trápení, strach a utrpení, negativně vnímaný stres, smutek a zármutek, úlek, znepokojení, pocit ponížení apod.). Jde o širší vymezení, než poskytovala zrušená vyhláška č. 440/2001 Sb. která v příloze č. 2 počítala pouze s duševními poruchami vyvolanými úrazem. Duševní útrapy je nutno zahrnout mezi další nemajetkové újmy dle první věty § 2958 před středníkem. Není tedy namístě námitka žalovaného, že uváděné psychické problémy a obavy žalobce související s léčbou jeho zranění a případnými trvalými následky měly být zohledněny při stanovení výše bolestného, případně měly být podřazeny pod ztížení společenského uplatnění a jeho odškodnění, což však žalobce ani předmětem tohoto řízení neučinil.
13. Žalobce prokázal, že v souvislosti s jeho napadením ze strany žalovaného dne 10. 5. 2016, při kterém utrpěl závažné poranění hlavy, došlo u něho k psychickému strádání v podobě obav o budoucnost a o další možnost jeho pracovního zařazení [REDAKCE]. Výrazné psychické strádání způsobila obava o zdraví manželky, která jako svědek byla přítomna incidentu mezi účastníky, byla opakovaně v této věci vyslýchána orgány činnými v trestním řízení a po každém výsledku musela vyhledat lékařské ošetření v důsledku akutního zhoršení astmatu, kterým trpí. Obavy z možného opakování traumatu a nezpracování situace, kdy žalovaný byl přímým sousedem žalobce, vedly žalobce k prodeji nemovitosti v obci [REDAKCE], kde hodlal trávit důchodový věk, což ve svém důsledku znamenalo pro žalobce další psychickou újmu. Svá tvrzení o duševní újmě žalobce doložil lékařskými zprávami psychologa [REDAKCE] jakož i zprávami Karlovarské krajské nemocnice o ambulantním vyšetření manželky žalobce v souvislosti se stresovými astmatickými záchvaty. Duševní újma žalobce pak byla prokázána i výpovědí svědkyně [REDAKCE].
14. Při úvaze o výši náhrady nutno vycházet z principu proporcionality, když náhrada za další nemajetkovou újmu musí být přiměřená v relaci k ostatním dílčím nárokům žalobci již přiznanými. Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že za odpovídající výši náhrady respektující shora uvedený princip proporcionality, kdy žalobci již byla přiznána na bolestném požadovaná částka 19 200 Kč, je možno považovat částku 50 000 Kč. Jedná se zároveň o částku, kterou nelze mít pro žalovaného za likvidační. Soud prvního stupně tedy nepochybil, pokud žalovaného zavázal povinností zaplatit žalobci další nemajetkovou újmu ve výši 50 000 Kč a do zbytku, tedy do částky 250 000 Kč, žalobu zamítl. Srozumitelně vysvětlil své závěry o výši této přiznané částky i v souvislosti s nezpochybnitelnou účastí samotného žalobce na předmětném incidentu, kdy však správně vycházel též z výroku pravomocného rozsudku v trestní věci žalovaného, zatímco žalobce nebyl odsouzen v trestním řízení ani shledán vinným v řízení přestupkovém. Správně vzal v úvahu i skutečnost, že určitým způsobem uvedený incident zasáhl též do psychiky žalovaného, avšak nikoli větší měrou, jak tvrdí žalovaný ve svém odvolání.
15. Vzhledem uvedenému odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích I, II a III v částech, ve kterých byly odvoláním napadeny, jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
16. Při rozhodování o nákladech řízení nutno zohlednit, že žalobce uplatnil dva samostatné nároky. Pokud jde o nárok na náhradu škody za ušlou mzdu po dobu pracovní neschopnosti (včetně náhrady za nevydané stravenky), cestovné k lékaři a poplatek za vydání lékařské zprávy v celkové výši 31 905 Kč, v tomto nároku byl žalobce pouze částečně úspěšný do výše 14 752,02 Kč, tedy

do výše téměř jedné poloviny. Dle § 142 odst. 2 o. s. ř. tak po porovnání úspěchu žalobce oproti úspěchu žalovaného žádnému z účastníků z tohoto předmětu řízení právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Pokud jde o uplatněný nárok na náhradu další nemajetkové újmy, nutno souhlasit se žalobcem, že rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu a připadal by tak v úvahu postup dle § 142 odst. 3 o. s. ř. S ohledem na zásadní nepoměr částky, kterou požadoval žalobce, oproti částce присouzené by však dle názoru odvolacího soudu takový postup byl v rozporu se zásadou spravedlnosti. Odvolací soud proto ve výroku o nákladech řízení (IV a V) rozsudek soudu prvního stupně dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil způsobem uvedeným ve výroku rozsudku (§ 142 odst. 2). Protože soud prvního stupně náklady řízení žalovaného rozdělil na dvě samostatné položky, a to na část, kdy žalovaný byl zastoupen advokátem na základě plněné moci, a na část, kdy byl zastoupen stejným advokátem následně mu ustanoveným jako zástupce (č. l. 219 spisu), přičemž tuto část nákladů řízení v napadeném rozsudku uložil žalobci uhradit přímo České republice – Okresnímu soudu Karlovy Vary (až následně o výši nákladů státu – 86 035 Kč - rozhodl samostatným usnesením), odvolací soud v rámci právní jistoty vyslovil, že žádný z účastníků ani stát nemají právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně. Přihlédl přitom k § 149 odst. 2 o. s. ř., kdy žalovanému nebyla přisouzena náhrada nákladů řízení, a proto žalobci nebylo možno uložit povinnost zaplatit státu náhradu hotových výdajů advokáta a odměnu za zastupování.

17. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 2 za použití § 224 odst. 1 o. s. ř., jelikož oba účastníci byli ve věci samé v odvolacím řízení neúspěšní.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání, pokud napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo pokud má být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu účastníkům, a to k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni.

Plzeň 3. března 2023

JUDr. Iva Hejduková v. r.
předsedkyně senátu